

Yrittäjän eläke 2011

Yrittäjän YEL-eläke turvaa toimeentuloa silloin, kun yrittäjätoiminta päättyy sairauden, kuoleman tai työttömyyden vuoksi tai kun yrittäjä täyttää eläkkeeseen oikeuttavan iän. Jos yrittäjä ei terveydentilansa vuoksi enää kykene jatkamaan entisessä työssään, Ilmarinen voi tukea työtehtävien tai ammatin vaihtoa ammatillisen kuntoutuksen avulla.

Tässä esitteessä kerromme lyhyesti yrittäjän eläkevaihtoehtoista. Lisätietoja saat verkkosivuiltamme, josta löydät myös tarkemmat eläkelajikohtaiset julkaisumme.

YEL-vakuutus eläketurvan pohjana

Yrittäjänä järjestät itsellesi työeläketurvan yrittäjän eläkelain mukaan. YEL-vakuutus on lakisääteinen eikä sitä voi korvata vapaaehtoisin eläkevakuutuksin.

Sinun täytyy ottaa YEL-vakuutus, jos

- olet 18–67-vuotias
- yrittäjätoimintasi on jatkunut yhdenjaksoisesti vähintään 4 kuukautta 18 vuoden iän täyttämisen jälkeen
- työtulosi on keskimäärin vähintään 6 896,69 euroa vuodessa (vuonna 2011)
- ansiotyösi ei kuulu muun työeläkelain piiriin.

Pelkkä omistaminen ei edellytä YEL-vakuutusta, sinun on myös työskenneltävä yrityksessäsi. Tarkempia tietoja YEL-vakuuttamisesta saat Yrittäjä ja YEL-vakuutus 2011-esitteestämme.

Eläkkeellä olevan yrittäjän vakuuttaminen

Jos saat varhennettua vanhuuseläkettä tai vanhuuseläkettä, sinun ei tarvitse ottaa YEL-vakuutusta. Voit kuitenkin ottaa vapaaehtoisesti YEL-vakuutuksen. Siitä maksetaan normaalit YEL-vakuutusmaksut ja uutta eläkettä karttuu 1,5 % vuodessa. Eläkkeen saa maksuun 68-vuotiaana.

Eläkeaikainen yrittäjätoiminta pitää vakuuttaa, jos saat muuta eläkettä kuin vanhuuseläkettä. Vakuutus nostaa tulevan eläkkeen määrää 1,5 % vuodessa. Jos saat työkyvyttömyys-, työttömyys- tai osa-aikaeläkettä, ansioraja on hyvä tarkistaa eläkeyhtiöstä, sillä ansiotulot voivat vaikuttaa eläkkeen jatkumiseen.

Yrittäjän eläke YEL-työtulon mukaan

Yrittäjän eläke ja YEL-vakuutusmaksut lasketaan YEL-työtulosta.

Työtulon pitää vastata vähintään sitä palkkaa, jota vastaavasta työstä olisi maksettava saman ammattitaidon omaavalle työntekijälle. YEL-työtuloa ei arvioida liiketaloudellisen tuloksen mukaan, vaan se on yrittäjän tekemän työpanoksen arvo. Työtulon ar-

vionnin pohjana voi käyttää Eläketurvakeskuksen ja yrittäjäjärjestöjen yhteistyönä laatimia työtulo-ohjeita. Ohjeita saat verkkosivuiltamme osoitteesta www.ilmarinen.fi.

Yrittäjäeläkkeesi lasketaan kunkin vuoden YEL-työtulosta ikääsi vastaavan prosentin mukaan seuraavasti:

- 18–52-vuotiaana 1,5 %
- 53–62-vuotiaana 1,9 %
- 63–67-vuotiaana 4,5 %

Vahvistettu työtulo vaikuttaa koko sosiaaliturvaasi, sillä sen perusteella määräytyvät myös sairaus-, äitiys- ja isyyspäivärahat. YEL-työtulon on oltava vähintään 8 520 euroa vuodessa, jotta yrittäjä voi kuulua työttömyysturvan piiriin.

Eläkettä myös sosiaalietuuksien ajalta

Vuodesta 2005 lähtien työeläkettä on karttunut myös eräiden sosiaalietuuksien ajalta 1,5 % vuodessa. Eläkettä kartuttavat mm. sairauspäiväraha, äitiys- ja vanhempainraha, työttömyyskassan maksama päiväraha, alle 3-vuotiaan lapsen kotihoidon aika sekä opiskeluaika ammatti- ja korkeakoulututkintoa varten. Karttuman perusteena on joko kiinteä euromäärä tai ansiotulo, josta etuus on laskettu. Etuusansioista karttuu eläkettä, jos työansioita on työuran aikana vähintään 15 746,08 euroa (vuoden 2011 tasossa).

YEL-vakuutusmaksu

YEL-vakuutusmaksu määräytyy yrittäjän iän mukaan. Vuonna 2011 alle 53-vuotiaan yrittäjän maksu on 21,6 % ja yli 53-vuotiaan 22,9 % työtulosta. Aloittava yrittäjä saa 25 prosentin alennuksen maksuunsa 48 ensimmäisen kuukauden ajan.

Jos yrittäjältä on jäänyt joinain vuosina YEL-maksuja maksamatta ja maksut ovat vanhentuneet, näiden vuosien eläkkeen pohjana olevaa YEL-työtuloa pienennetään maksamattomien vakuutusmaksujen suhteessa.

Maksujousto

Yrittäjällä on mahdollisuus parantaa tulevaa eläkettä maksamalla suurempaa vakuutusmaksua taloudellisesti hyvinä vuosina. Vastaavasti maksua voi myös

alentaa, jolloin karttuva eläke pienenee. Joustomaksu ei muuta vahvistettua työtuloa. Tarkempia tietoja maksujoustop ehdoista saat verkkosivuiltamme.

Eläkkeelle ikääntymisen perusteella

Varhennetulle vanhuuseläkkeelle voit siirtyä oman valintasi mukaan 62 vuoden ja vanhuuseläkkeelle 63–68 vuoden iässä. Varhennettu vanhuuseläke pienenee pysyvästi 0,6 % jokaiselta kuukaudelta, jolla ikäsi alittaa 63 vuotta. Jos lykkäät eläkkeen alkamista yli 68 vuoden iän, eläkettä korotetaan 0,4 % jokaiselta lykätyltä kuukaudelta.

Yrittäjätoimintaa ei tarvitse lopettaa eläkkeelle siirryttäessä. Eläke alkaa hakemista seuraavan kuukauden alusta. Vanhuuseläke voidaan myöntää enintään kolme kuukautta takautuvasti edellyttäen, että YEL-vakuutus on päättynyt.

Osa-aikaeläke osa-aikatyöhön siirtyvälle

Osa-aikaeläkettä voit saada 58–67-vuotiaana. Ikärajat vaihtelevat syntymävuoden mukaan:

- v. 1946 ja aiemmin syntyneillä ikäraja on 58–64 vuotta
- v. 1947–52 syntyneillä 58–67 vuotta
- v. 1953 ja myöhemmin syntyneillä 60–67 vuotta.

Siirtyessäsi osa-aikaeläkkeelle sinun täytyy puolittaa työpanoksesi ja YEL-työtulosi. Lisäksi sinun on pitänyt olla kokoaikaisessa ansiotyössä viimeisen 18 kuukauden aikana vähintään 12 kuukautta.

Ammatillinen kuntoutus työkyvyttömyyden estämiseksi

Ammatillista kuntoutusta voit saada, jos sairaus uhkaa aiheuttaa työkyvyttömyyden lähivuosina. Ilmarisen tukema kuntoutus voi olla kuntoutusneuvontaa, työkokeilua ja työhön valmennusta sekä työhön ja ammattiin johtavaa koulutusta. Ilmarinen korvaa myös kuntoutukselta aiheutuneita kustannuksia. Kuntoutuksen ajalta sinulle maksetaan kuntoutusrahaa, jonka määrä vastaa työkyvyttömyyseläkettä 33 prosentilla korotettuna.

Eläkkeelle työkyvyttömyyden vuoksi

Työkyvyttömyyseläkettä voit saada alle 63-vuotiaana, jos sairaus aiheuttaa työkyvyttömyyden vähintään vuoden ajaksi. Täyden työkyvyttömyyseläkkeen saa, jos työkyky on alentunut vähintään 3/5. Osa-eläke voidaan myöntää, jos työkyky on alentunut vähintään 2/5. Eläke myönnetään toistaiseksi, kun työhön palaaminen ei ole enää todennäköistä. Jos työkykysi voi palautua esimerkiksi hoidon tai

kuntoutuksen jälkeen, eläke voidaan myöntää määräajaksi kuntoutustukena.

Eläkkeelle työttömyyden vuoksi

Työttömyyseläkettä voi saada vain ennen vuotta 1950 syntynyt työtön yrittäjä, joka on täyttänyt 60 vuotta ja saanut 500 päivältä työttömyyspäivärahaa. Lisäksi edellytetään, että hän on ollut vähintään 5 vuotta ansiotyössä viimeisen 15 vuoden aikana.

Jos et ole oikeutettu työttömyyseläkkeeseen, voit saada eläkkeen sijaan työttömyyspäivärahaa. Yrittäjien työttömyyskassat maksavat jäsenilleen ansiopäivärahaa ja Kela peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea.

Perhe-eläke yrittäjän kuoleman jälkeen

Perhe-eläkettä maksetaan yrittäjän kuoleman jälkeen leskelle ja alle 18-vuotiaille lapsille sekä entiselle puolisolalle, jos hän sai jatkuvaa elatusapua avioeron jälkeen. Myös samaa sukupuolta oleva rekisteröidyn parisuhteen osapuoli voi saada leskeneläkettä.

Leskeneläkkeen edellytyksenä on, että avoliitto oli solmittu ennen kuin kuollut puoliso oli täyttänyt 65 vuotta. Jos puolisoilla ei ole ollut yhteisiä lapsia, eläkkeen saamisessa on lesken ikää ja avioliiton kestoa koskevia lisäehtoja.

Kansaneläke

Työeläkkeen lisäksi yrittäjällä voi olla oikeus myös kansaneläkkeeseen sekä muihin Kelan etuuksiin. Lisätietoja saat Kelasta (www.kela.fi).

Eläke ulkomaantyöstä

Ulkomailla ansaitut eläkkeet lasketaan ja maksetaan kunkin maan oman lainsäädännön mukaisesti. Toisesta EU tai ETA-maasta tuleva eläke voi vaikuttaa Suomesta myönnettävän työeläkkeen määrään. Jos haet eläkettä haetaan ulkomaan työskentelyn perusteella, liitä eläkehakemukseen U-lomake.

Miten eläkettä haetaan?

Kaikkia työeläkkeitä haetaan siitä eläkeyhtiöstä, jossa olet ollut viimeksi vakuutettuna. Hakemuslomakkeen voit täyttää ja tulostaa Ilmarisen verkkosivuilta. Lomakkeita saat myös kaikista eläkelaitoksista, vakuutusyhtiöiden konttoreista sekä Eläketurvakeskuksesta. Jokaista eläkelajia varten on oma lomakkeensa. Työ- ja kansaneläkkeitä haetaan samalla lomakkeella.

Elinaikakerroin

Vanhuuseläkeläisten määrä kasvaa tulevina vuosina nopeasti ja samalla myös väestön eliniän odotetaan pidentyvän. Tästä aiheutuvaan työeläkekustannusten nousuun on varauduttu ottamalla käyttöön elinaikakerroin.

Elinaikakertoimen laskenta perustuu väestön yleiseen eliniän odotteeseen. Kerroin määritellään erikseen kullekin ikäluokalle 62 vuoden iässä.

Alkuvuosina elinaikakertoimen vaikutus on vähäinen. Vuoden 2025 paikkeilla alkavia eläkkeitä elinaikakerroin pienentää arvion mukaan noin 10 prosenttia.

Eläkkeen määrä tarkistetaan vuosittain

Kaikkia maksettavia työeläkkeitä tarkistetaan vuosittain tammikuun alussa työeläkeindeksillä, jossa palkkojen muutoksen osuus on 20 % ja hintojen 80 %.

Ilmarinen palveluksessasi

Verkkopalvelumme tarjoaa helpon tavan asioida Ilmarisen kanssa, olitpa sitten työelämässä tai eläkkeellä. Sivuiltamme löydät runsaasti hyödyllistä tietoa eläketurvasta ja eläkkeen hakemisesta. Sieltä saat myös Ilmarisen julkaisut ja eläkehakemuslomakkeet.

Eläketiedot omilla verkkopankkitunnuksilla

Saat tietoa ansiotyöstä kertyvästä eläkkeestäsi, kun kirjaudut Eläkepalveluumme. Maksuttomasta palvelusta näet mm. vuosittain lähetettävän työeläkeotteesi. Kun valitset toimitustavaksi verkkootteen, toimitamme työeläkeotteesi sähköisesti myös jatkossa. Halutessasi muistutamme sinua sähköposti- tai tekstiviestillä, kun uusi otteesi on luettavissa.

YEL-maksusi hoidat helpoimmin Yrittäjän Vakuutuspalvelussa. Siellä voit myös tulostaa maksutodistuksia, arvioida maksujouaston vaikutuksia ja hakea työtulon muutosta.

Asiakaspalvelumme auttaa sinua mielellään kaikissa vakuutus- ja eläketurvaan liittyvissä kysymyksissä.

Ilmarisen asiakaspalvelu

- Verkkopalvelut www.ilmarinen.fi
- Puhelinpalvelu 010 195 000, arkisin klo 8–17
- Posti- ja käyntiosoite Ilmarinen, Porkkalankatu 1, 00018 Ilmarinen, Helsinki

Vaivattomasti verkosta

www.ilmarinen.fi

- Ilmarisen julkaisut ja eläkehakemuslomakkeet
- Selkeät ohjeet eläkkeen hakemiseen
- Lisätietoa itsellesi sopivimmista eläkevaihtoehdoista

Valitse sähköinen työeläkeote!

- Säästät luontoa ja saat otteesi ensimmäisten joukossa.
- Halutessasi muistutamme, kun uusi otteesi on luettavissa.
- Jos tiedoissasi on korjattavaa, hoidat selvityspyynnön nopeasti verkossa.

Porkkalankatu 1, 00018 Ilmarinen,
puhelin 010 284 11,
www.ilmarinen.fi